

ISSN 2222-8594

НАУКОВИЙ ВІСНИК

НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ

194

ЧАСТИНА ТРЕТЯ

Серія "Техніка та енергетика АПК"

Київ – 2014

**Національний університет біоресурсів і природокористування
України**

Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія "Техніка та енергетика АПК"/ Редкол.: С.М. Ніколаєнко (відп. ред.) та ін. – К.: ВЦ НУБіП України, 2014. – Вип. 194, ч.3 – 306 с.

Висвітлено результати наукових досліджень, проведених працівниками НДІ електроенергетичних систем Національного університету біоресурсів і природокористування України, Всеросійського інституту електрифікації сільського господарства, навчальних закладів Міністерства аграрної політики та продовольства України та науково-дослідних інститутів НААН.

Редакційна колегія: С.М. Ніколаєнко (відповідальний редактор), І.І. Ібатуллін, В.В. Козирський, О.М. Берека (заступники відповідального редактора), А.В. Витриховська (відповідальний секретар), О.Ю. Синявський (заступник відповідального секретаря), В.В. Бойко, В.В. Василенко, Ю.Б. Гнучій, В.Г. Горобець, А.В. Жильцов, Г.Б. Іноземцев, В.В. Каплун, І.П. Кондратенко, В.П. Лисенко, Л.С. Червінський, Р.О. Амерханов, А. Хоховський, Т.В. Морозюк.

Відповідальний за випуск О.Ю. Синявський

Рекомендовано до друку Вченою радою НУБіП України, протокол №2 від 24.09.2014 р.

Адреса редколегії: 03041, Київ-41, вул. Героїв Оборони, 15,
Національний університет біоресурсів
і природокористування України, тел. 527-82-41

© Національний університет біоресурсів і
природокористування України, 2014

ОЦІНКА ЕНЕРГЕТИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ПРОЦЕСІВ ОЧИЩЕННЯ СТІЧНИХ ВОД АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНИМИ КОМПЛЕКСАМИ

В.М. Штепа, кандидат технічних наук

Проаналізовано актуальність питання підвищення енергоефективності систем очищення стічних вод агропромислових об'єктів. Оцінено ступінь енерговикористання процесів водоочищення різними методами. Розраховано економічний ефект від економії електроенергії на водоочищення. Запропоновано та перевірено критерій енергоефективності функціонування системи управління водоочисними електротехнологічними комплексами.

Водоочищення, стічні води, водоочисний електротехнічний комплекс, система управління, екологічна безпека.

Стічні води промислових об'єктів за багатьма параметрами перевищують встановлені норми щодо скиду у водойми. Одні з найбільших відхилень зафіксовано стосовно завислих частинок (у 100 – 1000 разів), БПК (у 30 – 100 разів), нітратів (у 10 разів), що пов'язано з технологією виробництва. Як результат, концентрація забруднень навколишнього середовища на 1 км² у 6,5 раза більше, ніж у США, і 2 – 3 рази в порівнянні з країнами Європейського Союзу. Якість навколишнього середовища тісно пов'язана з якістю поверхневих і навіть підземних вод. Для України це має особливо важливе значення, адже 75 % питного водопостачання у нас здійснюється за рахунок поверхневих вод.

Забрудювачами навколишнього природного середовища є [1, 2]:

промисловість – 65 %, агропромисловий комплекс – 16 – 20 %, комунальне господарство – 18 – 20 %. У 2010 році у водні об'єкти надійшло 460 т нафтопродуктів, 840 тис т сульфідів, 760 тис т хлоридів, 58 тис т нітратів.

Найнебезпечніші забруднювачі – нафтопродукти, солі важких металів, феноли і біогенні речовини, останні двоє є в стічних водах агропромислових та переробних підприємств.

Потужними водоспоживачами в АПК є: свинокомплекси, птахівничі комплекси, переробні підприємства – ними скидаються близько 40 – 50 % отриманої води залежно від технології виробництва та регіону. У більшості випадків скиди таких підприємств не проходять навіть елементарного очищення.

Саме тому розробка енергоефективних та екологічно безпечних технологій водоочищення, враховуючи значні обсяги скидів, бажано із повторних використанням води у технологічних циклах та утилізацією

органічних відходів з отриманням цінних продуктів (рис. 1), є актуальною важливою.

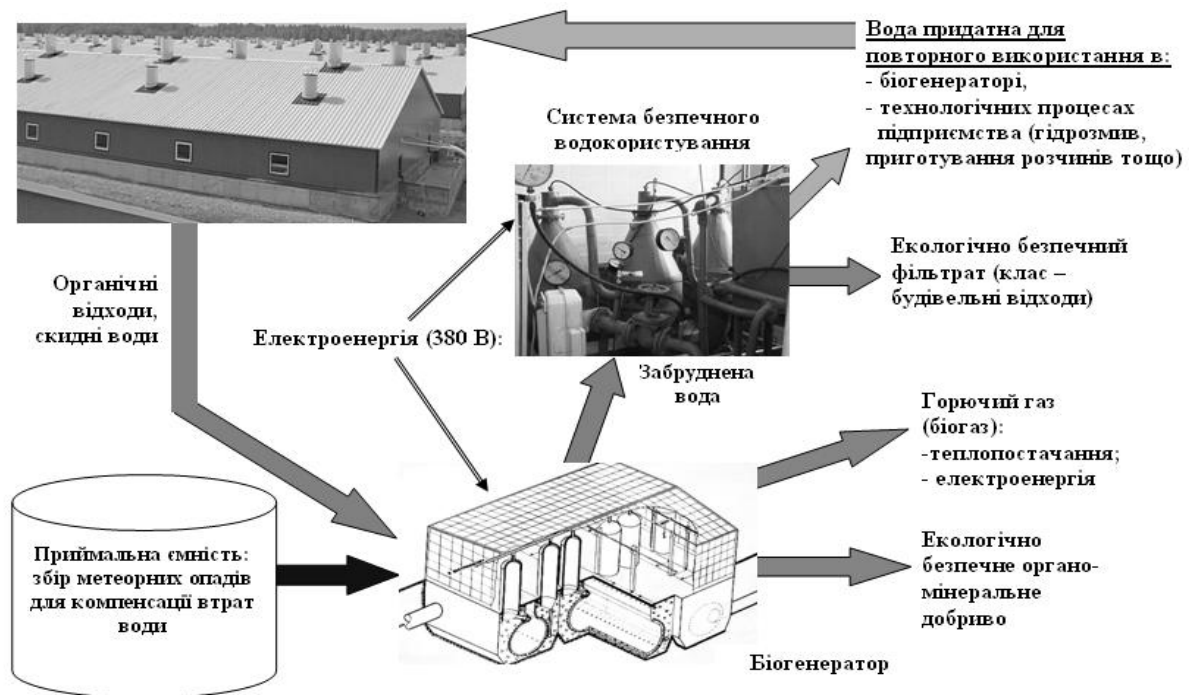

Рис.1. Приклад ресурсо- та екологічно безпечного водопостачання агропромислових підприємств (із застосуванням замкнутого циклу)

Мета досліджень – аналіз енергетичних характеристик електротехнічних комплексів очищення стічних вод агропромислових об'єктів та визначення шляхів підвищення енергоефективності.

Матеріали та методика досліджень. Виявлення і використання ресурсів зниження максимальної потужності і загальної витрати електроенергії набувають все більшого значення ще й тому, що системи водовідведення та водоочищення розвиваються високими темпами (щорічний приріст продуктивності 4 – 5%). Ефективність різних заходів, що забезпечують економію електроенергії, повинна оцінюватися на основі зіставлення загальних витрат електроенергії в системі за умови безперебійного забезпечення водоочищення.

При цьому очисні споруди повинні працювати рівномірно протягом доби. Режим подачі води від приймального резервуара має встановлюватися, щоб резервуари були повністю заповнені до чергового зростання обсягів скидів, якщо такі будуть.

Наприклад, одними із основних споживачів електроенергії на станціях очищення стічних вод є турбоповітродувки, що подають повітря до аеротенків. Біологічне очищення в цих спорудах відбувається за рахунок споживання кисню. Питома витрата електроенергії на подачу повітря значно залежить від якості рідини, що очищається і в середньому становить 50–100 кВт·год на 1000 м³. Економія електроенергії за рахунок виключення турбоповітродувних агрегатів можлива, оскільки витрата

стічних вод і кількість забруднень, що містяться в них, змінюються за сезонами року і протягом доби.

Загалом же вартість очищення 1 м³ стічних вод коливається у широких межах і залежить від: якості води, яка подається на установки та якості води після обладнання (повторне використання, скид у природні водойми чи каналізацію тощо) (табл. 1).

Також потрібно розуміти, що на реальних виробництвах застосовуються комбіновані методи (поєднання двох або більше підходів), тобто вартість очищення 1 м³ може оптимізуватися, забезпечуючи дотримання нормативних вимог щодо якості скиду.

При цьому вплив функціонування електротехнічного водоочисного комплексу на собівартість продукції можна встановити, виходячи із загальних виробничих енергетичних витрат. Наприклад, для виробництва 1 кг свинини необхідні такі витрати коштів [3]:

- 1) заробітна плата – 3 %;
- 2) вартість кормів – 84 %;
- 3) амортизація – 9 %;
- 4) поточний ремонт – 1,8 %;
- 5) електропостачання – 1,5 %;
- 6) інші прямі витрати – 0,7 %.

1. Порівняння різних методів очищення стічних вод

Метод водоочищення	Вартість очищення 1 м ³ , грн.	Ефективність видалення забруднювачів	
		неорганічних	органічних
Механічний	0,5 – 1	Низька	Низька
Фізико-хімічний	2 – 15	Висока	Середня
Хімічний	8 – 600	Висока	Висока
Біологічний	0,5 – 8	Низька	Висока

Статистично встановлено [4, 5], що на оплату електроенергії при очищення стічних вод припадає усереднено 15 % всіх електроенергетичних витрат підприємств. Тоді при виробництві 1 кг свинини витрати на електротехнічний водоочисний комплекс становлять – 0,22 %.

У грошовому еквіваленті (прийmemo собівартість виробництва 1 кг свинини – 7 грн.): $7 \cdot 0,0022 = 0,015$ грн.

Для виробничого комплексу типу ВАТ “Агрокомбінат “Калита” (потужність – 13,7 тис. т/рік): $13\,700\,000 \text{ кг/рік} \cdot 0,015 = 205\,500$ грн/рік.

Тобто підвищення енергоефективності водоочищення, за рахунок системи управління навіть на 5 % дозволить зекономити: $205\,500 \text{ грн/рік} \cdot 0,05 = 10\,275$ грн/рік, що відповідає вартості сучасного програмованого контролера (ПЛК) із необхідним периферійним обладнанням.

Тому, із врахуванням виробничих випробувань та теоретичних напрацювань пропонується універсальний критерій оцінки енерго-ефективності роботи електротехнологічного обладнання водопідготовки []:

$$EF_y = \frac{\left[\left(\frac{L1_{вих} - L1_{зад}}{L1_{зад}} 100\% \right) + \dots + \left(\frac{LN_{вих} - LN_{зад}}{LN_{зад}} 100\% \right) \right] \sum_{i=1}^N Q_i}{\sum_{i=1}^N W_i}, \% / \text{кВт}. (1)$$

де $L_{вих}$ – фактичне значення відповідного параметра оцінки якості водопідготовки; $L_{зад}$ – задане (нормативне) значення відповідного параметра оцінки якості водопідготовки; Q – час роботи обладнання, год; W – електроенергія, що затрачена на водоочищення, кВт·год; N – кількість параметрів оцінки якості водопідготовки (як правило, відповідають кількості установок, які діють на воду).

Технологічне завдання системи управління – підтримувати значення критерію рівним (максимально близьким) нулю.

У випадку, якщо одна установка забезпечує нормування кількох параметрів, що на реальних об'єктах має місце:

$$EF_y = \frac{\left[\left(\frac{L1_{вих} - L1_{зад}}{L1_{зад}} 100\% \right) + \dots + \left(\frac{LN_{вих} - LN_{зад}}{LN_{зад}} 100\% \right) \right] Q}{W}, \% / \text{кВт}. (2)$$

Статистичні дослідження такого критерію енергоефективності (формула (2) показала його технологічну обґрунтованість (рис. 2).

Під час двопараметричного аналізу побудували залежність критерію EF_y від двох умовних показників якості очищення (L_1, L_2) (рис. 3). Один нормовано зростав від -10 % до +10 % (крок – 1 %). Інший змінювався інверсійно з тим же кроком у тому ж діапазоні.

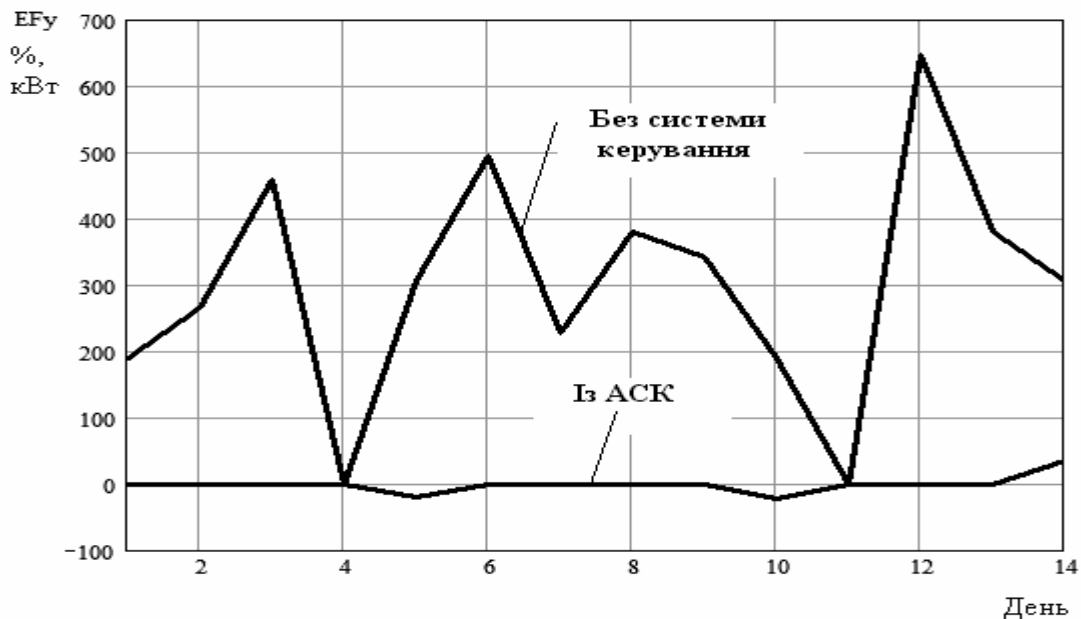

Рис. 2. Графік удосконаленого критерію енергоефективності

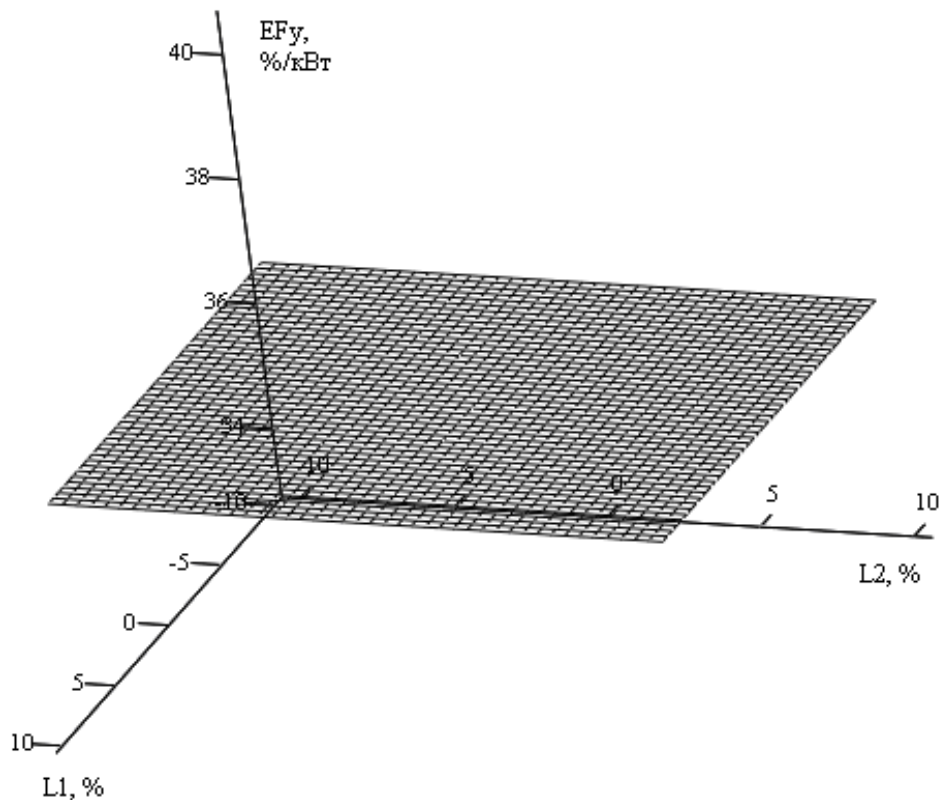

Рис.3. Графічна інтерпретація двопараметричного аналізу критерію енергоефективності

Витрачена на водопідготовку електроенергія (W) – константа (1000 кВт/год); час роботи електротехнологічного обладнання (Q) теж незмінний – 480 год.

У результаті отримали тримірну поверхню, вигляд якої (характер зміни EF_y) підтвердив технологічну адекватність розробленого критерію (див. рис. 3).

Отже, розроблений критерій енергоефективності доцільно покласти в основу побудови систем керування комплексними системами водоочищення стічних вод агропромислових підприємств.

Однак, необхідно обов'язково врахувати ще один дуже важливий аспект впливу неякісно очищеної стічної води на собівартість агропромислової продукції – санітарно-гігієнічний.

Стоки, що викидаються у каналізацію, нормуються санепідемслужбою або іншими контролюючими органами. Контроль проводять за десятками параметрів. У випадку, якщо хоча б один із них не відповідає встановленим нормам, вводяться штрафні санкції. Згідно з ними вартість 1 м^3 води підвищується – чим більша кількість параметрів вийшла за нормовані межі, тим вона вища: відхилення за одним параметром: 1 м^3 – 2,25 грн; відхилення за двома параметрами: 1 м^3 – 15 грн; відхилення за трьома параметрами: 1 м^3 – 150 грн.

Для типового птахівничого господарства (2,6 тис. поголів'я) витрати на воду при можливих штрафних санкціях наведено у табл. 2.

2. Витрати птахофабрики на воду у випадку штрафних санкцій

Кількість контрольованих параметрів, які вийшли за допустимі межі	Витрати на воду в рік, грн.
Жодного параметра	76206
Один параметр	114309
Два параметри	762060

Іншою причиною суттєвих потенційних фінансових втрат господарств може стати неякісна утилізація продуктів очищення, які класифікуються як відходи відходів (наприклад, мулових карт біологічного очищення). Згідно з Законом України “Про відходи” Ст. 17 “Обов'язки суб'єктів господарської діяльності у сфері поводження з відходами” власник повинен забезпечувати повне збирання та належне зберігання відходів, не допускати їх псування, утилізувати або передати установам, що цим займаються. Крім того, за власний рахунок необхідно забезпечувати екологічно обґрунтоване видалення відходів, що не підлягають утилізації, а також не допускати зберігання та видалення відходів у несанкціонованих місцях.

Висновки

При водоочищенні стічних вод агропромислових об'єктів різними методами та засобами у значній мірі використовують енергетичні ресурси (до 15 % енерговитрат – при нормативному очищенні), тому застосування енергоефективних рішень, зокрема систем управління, дозволить покращити рентабельність агровиробництва (термін повернення витрат на програмно-апаратні засоби – до 2 років) та забезпечити екологічну безпеку регіону, де розташоване підприємство.

Список літератури

1. Копілевич В.А. Оцінка екологічної безпеки скидів води при виробництві продукції птахівництва / В.А. Копілевич, Л.В. Войтенко, Н.М. Прокопчук // Науковий вісник Національного аграрного університету. – К., 2003. – № 111 – С. 19–23.
2. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2006 році / Міністерство екології та природних ресурсів України – К., 2007. – 15 с.
3. Паникар И.И. Промышленное птицеводство и охрана окружающей среды / И.И. Паникар. – М.: МСХА, 1988. – 302 с.
4. Пуганков А.Г. Обеззараживание стоков животноводческих комплексов / А.Г. Пуганко. – М.: Колос, 1986 – 257 с.
5. Штепа В.М. Застосування нечіткої енергозберігаючої системи автоматичного керування електролізним знезараженням стічних вод птахофабрик для боротьби із потраплянням у навколишнє середовище збудників пташиного гриппу/ В.М. Штепа // Тези доповідей міжнар. наук.-практ. конф. [“Екологія. Людина. Суспільство”], (Київ, 17-19 квітня 2006 р.) – К.: НТУУ “КПІ”, 2006. – С.147.

Проанализирована актуальность вопросов повышения энергоэффективности систем очистки сточных вод агропромышленных объектов. Оценена степень энергопотребления процессов водоочистки разными методами. Рассчитан экономический эффект от экономии электроэнергии на водоочистку. Предложен и проверен критерий энергоэффективности функционирования системы управления водоочистительными электротехнологическими комплексами.

Водоочистка, сточные воды, водоочистительный электро-технический комплекс, система управления, экологическая безопасность.

Analyzes the actuality energy efficiency of agro-industrial wastewater treatment facilities; A degree of energy in different methods of water purification processes; The economic effects of energy savings for water treatment; proposed and tested standard energy management system electro-purifying systems.

Water treatment, sewage water treatment, complex electrical, management system, environmental security.

УДК 62 - 83 : 621. 313. 333

ВИЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРІВ СХЕМИ ЗАМІЩЕННЯ КОМПЕНСОВАНОГО АСИНХРОННОГО ДВИГУНА

***Р.М. Чуєнко, кандидат технічних наук
О.А. Кривошей, студент***

Обґрунтовано параметри схеми заміщення компенсованого асинхронного електродвигуна з урахуванням взаємоіндуктивного зв'язку між напівобмотками фаз статора як за основним полем, так і за полями розсіяння.

Компенсований асинхронний електродвигун, схема заміщення, активний та реактивний опір, розсіяння, взаємоіндуктивний зв'язок.

Основою для розрахунку характеристик асинхронного двигуна (АД) є система рівнянь електричної рівноваги кіл статора і ротора у симетричному усталеному режимі. Ці рівняння виражають частковий випадок загальної математичної моделі машини як для перехідних, так і усталених процесів, складеної при загальноприйнятих припущеннях класичної теорії електричних машин за постійних параметрів схеми заміщення [4].

© Р.М. Чуєнко, О.А. Кривошей, 2014

ЗМІСТ

КАФЕДРИ ЕЛЕКТРОПРИВОДА ТА ЕЛЕКТРОТЕХНОЛОГІЙ – 80 РОКІВ. О.М. Берека, Л.С. Червінський, О.Ю. Синявський, Л.О. Сторожук	10
ОПТИМІЗАЦІЯ ГЕОМЕТРИЧНИХ ПАРАМЕТРІВ КІЛЬЦЕВОГО РОТОРА БЕЗКОНТАКТНОГО ДУГОСТАТОРНОГО ІНДУКТОРНОГО ВІТРОЕЛЕКТРИЧНОГО ГЕНЕРАТОРА. В.В. Козирський, М.І. Трегуб	17
МОДЕЛЮВАННЯ ГІДРОДИНАМІКИ БАГАТОКОМПОНЕНТНИХ СЕРЕДОВИЩ. А.А. Долинський, Б.Х. Драганов (рос. мовою).....	26
ТЕПЛОГЕНЕРАТОР МАЛОЇ ПОТУЖНОСТІ ДЛЯ СПАЛЮВАННЯ НИЗЬКОСОРТНИХ ПАЛИВ. А.А. Халатов, Г.В. Коваленко, О.В. Шіхабутінова	31
ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧІ ТЕПЛОХОЛОДИЛЬНІ СИСТЕМИ НА ТВАРИННИЦЬКИХ ФЕРМАХ. Б.П. Коршунов, О.І. Учеваткін, Ф.Г. Мар'яхін, О.Б. Коршунов (рос. мовою)	35
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕПЛООБМІНУ В СОНЯЧНОМУ ПОВІТРЯНОМУ КОЛЕКТОРІ ТРАНСПІРАЦІЙНОГО ТИПУ. І.К. Жмакін, Л.І. Жмакін, Д.Г. Іванов (рос. мовою)	40
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕНЕРГЕТИЧНИХ УСТАНОВОК НА БАЗІ ТЕПЛОВИХ ФОТОЕЛЕКТРИЧНИХ МОДУЛІВ. В.В. Харченко, Б.А. Нікітін, А.Т. Белєнов, П.В. Тихонов (рос. мовою).....	45
КОГЕНЕРАЦІЙНА КОНЦЕНТРАТОРНА УСТАНОВКА СОНЯЧНОГО ТЕПЛОЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ. П.А. Нестеренков, А.Г. Нестеренков, Л.А. Нестеренкова, В.Н. Лаптєв, В.В. Харченко (рос. мовою)	52
ЕЛЕКТРООБРОБІТОК ФУРАЖНОГО ЗЕРНА З МЕТОЮ ПОКРАЩЕННЯ ЙОГО КОРМОВОЇ ЦІННОСТІ. І.В. Юдаєв, С.Н. Родіонов, В.В. Гамага, С.Є. Грачов, Н.А. Соколова (рос. мовою).....	58
ФЕНОМЕНАЛЬНІ ЯВИЩА, ЗАКОН ВИЖИВАННЯ: ЇХ УРАХУВАННЯ В ЕНЕРГЕТИЦІ ТА ТЕХНОЛОГІЯХ. І.І. Свентицький, В.А. Корольов, І.К. Жмакін, А.Г. Свентицький (рос. мовою)	62
НАПРУГА ХОЛОСТОГО ХОДУ СОНЯЧНОГО ЕЛЕМЕНТА ЯК КРИТЕРІЙ ОЦІНКИ РІВНЯ ЙОГО ОСВІТЛЕНОСТІ. В.В. Харченко, В.А. Гусаров, Б.А. Нікітін (рос. мовою)	71
СТАТИСТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ СЕРЕДНЬОЇ ПО СТАДУ ЖИВОЇ МАСИ ТВАРИНИ АБО ПТИЦІ ПРИ ВИПАДКОВОМУ ВИБІРКОВОМУ ЗВАЖУВАННІ ДОВІЛЬНОЇ ОСОБИНИ. А.В. Дубровін, В.А. Гусєв (рос. мовою).....	77
ДОСЛІДЖЕННЯ ОПТИКО-ЕНЕРГЕТИЧНИХ ПАРАМЕТРІВ ПРИЙМАЧІВ ВИПРОМІНЕННЯ ПЛАНАРНОГО ТИПУ В СКЛАДІ СОНЯЧНИХ МОДУЛІВ ІЗ ПАРАБОЛОЦИЛІНДРИЧНИМИ	

КОНЦЕНТРАТОРАМИ. В.А. Майоров, В.Н. Трушевський, Л.Н. Лукашик (рос. мовою)	86
ОСОБЛИВОСТІ ТЕЧІЇ ТА СУМІШОУТВОРЕННЯ В МІКРОФАКЕЛЬНИХ ЦИЛІНДРИЧНИХ ПАЛЬНИКОВИХ ПРИСТРОЯХ РІЗНОЇ ПОТУЖНОСТІ. Н.М. Фіалко, В.Г. Прокопов, М.В. Майсон, Ю.В. Шеренковський, Г.В. Іваненко, М.З. Абдулін, Н.Н. Ольховська, Л.А. Швецова, М.І. Дончак, Л.С. Бутовський (рос. мовою).....	94
ВПЛИВ КРОКУ МІЖ ГАЗОВИМИ СТРУМЕНЯМИ НА ХАРАКТЕРИСТИКИ ТЕЧІЇ В СТАБІЛІЗАЦІЙНИХ ПАЛЬНИКОВИХ ПРИСТРОЯХ. Ю.В. Шеренковський, Н.М. Фіалко, Г.В. Іваненко, Н.Н. Ольховська, Є.І. Мілко, А.А. Озеров, О.М. Кутняк, В.С. Новицький, Л.А. Швецова, М.І. Дончак (рос. мовою)	102
СТРУКТУРА ТЕЧІЇ В МІКРОФАКЕЛЬНИХ ПАЛЬНИКАХ З ЕШЕЛОНОВАНИМИ РЕШІТКАМИ СТАБІЛІЗАТОРІВ ПОЛУМ'Я. Н.М. Фіалко, В.Г. Прокопов, Ю.В. Шеренковський, С.А. Алешко, Г.В. Іваненко, М.З. Абдулін, О.М. Кутняк, А.А. Озеров, Л.С. Бутовський (рос. мовою)	107
ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ДІЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕЛЕКТРОДНОЇ СИСТЕМИ НА ЧАСТОТУ ЧАСТКОВИХ РОЗРЯДІВ У КАМЕРІ ОБРОБКИ РІДИНИ. О.М. Берека, Д.Ю. Ілюхін	114
МОДЕЛЮВАННЯ БІОЕВОЛЮЦІЇ МЕТОДОМ НЕРІВНОВАЖНОЇ ТЕРМОДИНАМІКИ. Б.Х. Драганов (рос. мовою).....	119
ДОСЛІДЖЕННЯ СТРУКТУРИ РОБОЧОЇ ПОВЕРХНІ СЕРІЙНИХ КОНТАКТІВ. В.В. Козирський, І.П. Радько	127
ВИЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРІВ НИЗЬКОІНТЕНСИВНИХ АКУСТИЧНИХ КОЛИВАНЬ У ПРОЦЕСІ КРІОКОНСЕРВАЦІЇ. Н.П.Кунденко, А.Н. Кунденко (рос. мовою)	132
ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТУ МАГНІТНОЇ ОБРОБКИ НАСІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР. В.В. Савченко, О.Ю. Синявський	136
ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПРИНЦИПІВ КЕРУВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЮ ДІЄЮ ОПТИЧНОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ НА ТВАРИННИЙ ОРГАНІЗМ. Л.С. Червінський	140
СПРЯЖЕНИЙ ТЕПЛООБМІН ВЕРТИКАЛЬНИХ ПОВЕРХОНЬ З ПЛОСКОПАРАЛЕЛЬНИМ НЕПЕРЕРВНИМ ОБРЕБНЕННЯМ В УМОВАХ ПРИРОДНОЇ КОНВЕКЦІЇ. В. Г. Горобець	149
ОРІЄНТАЦІЯ МОБІЛЬНОГО РОБОТА В ПРОСТОРИ ТЕПЛИЦІ АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ АКУМУЛЯТОРІВ ГЕЛІОУСТАНОВОК. Б.Х. Драганов (рос. мовою)	160
ЗА ДОПОМОГОЮ ЙМОВІРНІСНИХ АВТОМАТІВ ТА СТИМУЛЮЮЧОГО НАВЧАННЯ. В.П. Лисенко, І.М. Болбот, І.І. Чернов	166

АНАЛІЗ ПРОЦЕСУ ТЕПЛООБМІНУ В ПОРИСТИХ СЕРЕДОВИЩАХ. Б.Х. Драганов, А.В. Міщенко, О.В. Шеліманова (рос. мовою).....	173
ПРОГНОЗ ТА ОЦІНКА ДОЦІЛЬНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ ВИДІВ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ НА ТЕПЛИЧНИХ КОМПЛЕКСАХ. В.П. Лисенко, В.М. Решетюк, В.М. Штепа, А.О. Дудник, Т.І. Лендєл, І.І. Чернов	178
УСТАНОВКА ДЛЯ ЗНЕШКОДЖЕННЯ КОМАХ-ШКІДНИКІВ ЗЕРНА У СИЛЬНОМУ ЕЛЕКТРИЧНОМУ ПОЛІ. О.М. Берека, О.В. Науменко	185
ВИБІР РАЦІОНАЛЬНИХ ГЕОМЕТРИЧНИХ І РЕЖИМНИХ ПАРАМЕТРІВ ЦИЛІНДРИЧНОГО ІНДУКТОРА ІЗ ЗАВАНТАЖЕННЯМ У ВИГЛЯДІ ПУЧКА ФЕРОМАГНІТНИХ ТРУБ. І.П. Кондратенко, А.О. Березюк	192
МОДУЛЬ ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ДЛЯ АВТОМАТИЗОВАНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ В РОСЛИННИЦТВІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ В СИСТЕМІ ЕЛЕКТРОННОГО ДОРАДНИЦТВА. М.І. Васюхін, О.М. Ткаченко, Ю.Ю. Іваник	197
ІНСТРУМЕНТАЛЬНА ДОСТОВІРНІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОПУСКОВОГО КОНТРОЛЮ. О.І. Щепотьєв, А.В. Жильцов, В.В. Васюк	207
ВПЛИВ ЧАСТОТИ СТРУМУ НА ТЕХНОЛОГІЧНІ ТА ЕНЕРГЕТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ КОВШОВИХ ТРАНСПОРТЕРІВ. О.Ю. Синявський, В.В. Савченко	213
СИНТЕЗ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ МАТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ ВИТРАТ ЕНЕРГОРЕСУРСІВ НА ОПАЛЕННЯ ТЕПЛИЦЬ У ЗИМОВИЙ ПЕРІОД. А.О. Дудник	218
МАЛОЕНЕРГОЗАТРАТНІ ДЖЕРЕЛА СВІТЛА НА ОСНОВІ НОВІТНІХ ЛЮМІНЕСЦІЮЮЧИХ ОРГАНІЧНИХ МОЛЕКУЛ. В.В.Бойко, Я.О.Гуменюк, В.Ю.Кудря	223
ВПЛИВ ЗНЕВОДНЕННЯ НА ПОКАЗНИКИ ІНДУКЦІЇ ФЛУОРЕСЦЕНЦІЇ ХЛОРОФІЛУ У ЛИСТКАХ САЛАТУ (<i>Lactuca sativa L.</i>). Ю.І. Посудін, О.О. Годлевська, І.А. Залоїло	226
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ ОБРОБКИ РІДКИХ СЕРЕДОВИЩ ОПТИЧНИМ ВИПРОМІНЮВАННЯМ. Т.С. Книжка, Л.С. Червінський	229
ДОСЛІДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОМАГНІТНОЇ СУМІСНОСТІ КОМПЕНСОВАНОГО АСИНХРОННОГО ДВИГУНА ІЗ МЕРЕЖЕЮ ЖИВЛЕННЯ. Р.М. Чуєнко	233
ВРАХУВАННЯ КОЕФІЦІЄНТІВ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ЕЛЕМЕНТАХ МАТРИЦІ ПРОВІДНОСТЕЙ ПРИ МОДЕЛЮВАННІ РЕЖИМІВ ЕЛЕКТРИЧНИХ МЕРЕЖ ЕНЕРГОСИСТЕМИ. А.М. Скрипник, А.В. Петренко, Д.П. Кожан	238
ЕКОЛОГІЧНІ БАР'ЄРИ ВИКОРИСТАННЯ БІОМАСИ ДЛЯ ВИРОБЛЕННЯ ТЕПЛОТИ. О.В. Шеліманова, В.А. Колієнко	242

ПІДХІД ІЗ ВИЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ НАДІЙНОСТІ СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДУ ІМІТАЦІЙНОГО МОДЕЛЮВАННЯ. О.В. Гай, С.В. Стахнюк	249
ОЦІНКА ЕНЕРГЕТИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ПРОЦЕСІВ ОЧИЩЕННЯ СТИЧНИХ ВОД АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНИМИ КОМПЛЕКСАМИ. В.М. Штепа	259
ВИЗНАЧЕННЯ ПАРАМЕТРІВ СХЕМИ ЗАМІЩЕННЯ КОМПЕНСОВАНОГО АСИНХРОННОГО ДВИГУНА. Р.М. Чуєнко, О.А. Кривошей	265
ПРОГНОЗУВАННЯ ЕЛЕКТРИЧНОГО НАВАНТАЖЕННЯ ПІДСТАНЦІЙ 110(35)/10 КВ ЗА РЕТРОСПЕКТИВНИМИ ДОБОВИМИ ПОГОДИННИМИ ГРАФІКАМИ СПОЖИВАННЯ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ. А.М. Скрипник, О.В. Гай, В.А. Костюк	271
ВПЛИВ НЕСИМЕТРІЇ НАПРУГ НА ТЕХНОЛОГІЧНІ ТА ЕНЕРГЕТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СКРЕБКОВИХ ТРАНСПОРТЕРІВ. В.Ю. Рамш	275
ОБГРУНТУВАННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОГО СПОСОБУ ЖИВЛЕННЯ ЕЛЕКТРОТЕХНОЛОГІЧНИХ СИСТЕМ ОЧИЩЕННЯ ВОДНИХ РОЗЧИНІВ. А.П. Левчук	280
ОПТИМІЗАЦІЯ ДИСКРЕТНИХ СИСТЕМ ЗА НАЯВНОСТІ ОБМЕЖЕНЬ НА ФУНКЦІЇ ЧУТЛИВОСТІ. Л.А. Панталієнко, Ю. Б. Гнучій	291
КОНСТРУКТИВНА ХАРАКТЕРИСТИКА КЛАСІВ ФУНКЦІЙ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬСЯ D-МОДУЛЕМ ГЛАДКОСТІ. О. Ю. Дюженкова	295
ЕКВІВАЛЕНТНІСТЬ ФУНКЦІЙ, ЗАДАНИХ НА КОЛІ. Ю.Б. Гнучій, Т.Г. Криворот	300
АНАЛІЗ СОНЯЧНИХ ВОДОНАГРІВАЛЬНИХ СИСТЕМ НА ОСНОВІ ВАКУУМНИХ КОЛЕКТОРІВ. Л.В. Мартинюк, В.В. Козирський (англ. мовою).....	305

CONTENTS

DEPARTMENT OF ELECTRIC DRIVE AND ELECTROTECHNOLOGIES - 80 YEARS. O. Bereka, L. Chervinsky, A. Sinjavsky, L. Storozhuk	10
OPTIMIZATION OF GEOMETRICAL PARAMETERS OF RING ROTOR CONTACTLESS ARM- STATOR INDUCTOR OF WIND POWER GENERATOR. V. Kozyrsky, M. Trehub	17
MODELING OF HYDRODYNAMICS MULTICOMPONENT ENVIRONMENT. A. Dolinsky, B. Draganov	26
TEPLOGENERATOR OF LOW POWER FOR COMBUSTION OF LOW-GRADE FUEL. A. Khalatov, G. Kovalenko, O. Shihabutinova	31
ENERGY-SAVING HEAT- COOLING SYSTEM ON LIVESTOCK FARMS. B. Korshunov, A. Uchevatkin, F. Maryahin, A. Korshunov	35

EXPERIMENTAL STUDY OF HEAT TRANSFER IN SOLAR AIR COLLECTOR OF TRANSPIRATION TYPE. I. Zhmakin, L. Zhmakin, D. Ivanov	40
INCREASE OF EFFICIENCY POWER PLANTS BASED THERMAL PHOTOELECTRICMODULES. V. KHARCHENKO. B. Nikitin, S. Belenov, P. Tikhonov	45
COGENERATION CONCENTRATOR'S PLANTS OF SOLAR TEPLO AND ELECTRICITY. P. Nesterenkov, A. Nesterenkov, L. Nesterenkova, V. Laptev, V. Kharchenko	52
FEED GRAIN PROCESSING TO IMPROVE THE ITS FEEDING VALUE. I. Yudayev, S. Rodionov, V. Hamaha, S. Grachev, N. Sokolova	58
A PHENOMENON, THE LAW OF SURVIVAL: REGARDLESS OF THEIR ENERGY AND TECHNOLOGY. I. Sventytskyy, V. Korolev, I. Zhmakin, A. Sventytskyy	62
CIRCUIT VOLTAGE OF SOLAR CELLS HOW CRITERION FOR ASSESSING ITS LEVEL OF ILLUMINATION. V. Kharchenko, V. Gusarov, B.Nikitin	71
STATISTICAL BASIS THE ESTIMATED AVERAGE HERD LIVE WEIGHT OF ANIMALS OR BIRDS IN SELECTIVELY WEIGHTING ACCIDENTAL ANY INDIVIDUALS. A. Dubrovin, V. Gusev	77
RESEARCH AND ENERGY OPTICAL RADIATION PARAMETERS RECEIVER PLANAR TYPE AS A PART OF SOLAR MODULES PARABOLOCYLINDRICAL HUB. V. Mayorov, V. Trushevsky, L. Lukashyk	86
FEATURES FLOW AND CARBURETION IN MICRO CYLINDRICAL BURNERS OF DIFFERENT CAPACITIES. N. Fialko, V. Prokopov, N. Mayson, Y. Sherenkovskyy, G. Ivanenko, M. Abdulin, N. Olkhovska, L. Shvetsova, M. Donchak, L. Butovskyy	94
INFLUENCE STEP BETWEEN THE GAS JETS ON THE CHARACTERISTICS OF THE FLOW IN THE STABILIZATION BURNERS. Y. Sherenkovskyy, N. Fialko, G. Ivanenko, N. Olkhovska, E. Milko, A. Ozerov, O. Kutnyak, V. Novitsky, L. Shvetsova, M. Donchak	102
STRUCTURE OF FLOW IN MIKROTORCH BURNER FLAME STABILIZERS LAYERED LATTICE. N. Fialko, V. Prokopov, Y. Sherenkovskyy, S. Aleshko, G. Ivanenko, M. Abdulin, O. Kutnyak, A. Ozerov, L. Butovskyy	107
STUDY OF DIELECTRIC ELECTRODE SYSTEM AT A FREQUENCY OF PARTIAL DISCHARGE IN THE CHAMBER WORKING WITH SUBSTANCE. O. Bereka, D. Ilyukhin	114
SIMULATION METHOD BIOEVOLUTION NONEQUILIBRIUM THERMODYNAMICS B. Draganov	119
RESEARCH OF AGENCIES WORKING SURFACE SERIAL CONTACTS. V. Kozyrskyy, IP Radko	127

DETERMINATION OF PARAMETERS OF LOW ACOUSTIC OSCILLATIONS DURING CRYOPRESERVATION. N. Kundenko, A. Kundenko	132
DETERMINE OF THE EFFECT OF MAGNETIC TREATMENT OF SEEDS OF CROPS. V. Savchenko, A. Sinyavsky	136
THE THEORETICAL JUSTIFICATION OF GUIDING PRINCIPLE ENERGY ACTION BEAM ON THE ANIMAL ORGANISM. L. Chervinsky	140
CONJUGATED HEAT TRANSFER VERTICAL SURFACE WITH CONTINUOUS PLANAR FIN UNDER NATURAL CONVECTION. V. Gorobets	149
ANALYSIS OF EFFICIENCY BATTERY OF SOLAR POWER PLANTS. B. Draganov	119
ORIENTATION OF MOBILE ROBOT IN SPACE USING GREENHOUSES PROBABILISTIC AUTOMATA AND STIMULATING TRAINING. V. Lysenko, I. Bolbot, I. Chernov	166
ANALYSIS OF HEAT TRANSFER PROCESSES IN POROUS MEDIA. B. Draganov, A. Mishchenko, A. Shelimanova	173
FORECASTS AND ASSESS THE FEASIBILITY OF VARIOUS TYPES ENERGY SOURCES IN GREENHOUSES. V. Lysenko, V. Reshetyuk, V. Shtepa, A. Dudnik, T. Lengyel, I. Chernov	178
INSTALLATION FOR REMOVAL OF INSECT PESTS IN A STRONG ELECTRIC FIELD. A. Bereka, A. Naumenko	185
RATIONAL CHOICE OF GEOMETRICAL AND OPERATIONAL PARAMETERS OF CYLINDRICAL INDUCTOR LOADING FERROMAGNETIC BEAM IN THE FORM OF PIPES. I. Kondratenko, A. Berezyuk	192
MODULE DECISION SUPPORT FOR AUTOMATED CONTROL SYSTEMS IN CROP AND PROSPECTS OF AN E-EXTENSION. M. Vasyuhin, O. Tkachenko, J. Ivanyk	197
INSTRUMENTAL CONTROL TOLERANCE RELIABILITY OF THE RESULTS. O. Schepotyev, A. Zhiltsov, V. Vasyuk	207
THE EFFECT OF FREQUENCY CURRENT ON TECHNOLOGICAL AND ENERGY CHARACTERISTICS BUCKET CONVEYORS. A. Sinyavsky, V. Savchenko	213
SYNTHESIS AND STUDY OF MATHEMATICAL MODELS ENERGY CONSUMPTION FOR HEATING THE GREENHOUSES IN THE WINTER. A. Dudnik	218
LITTLE ENERGY-CONSUMING LIGHT SOURCE BASED ON THE LATEST LUMINESCENT ORGANIC MOLECULES. V. Boyko, Y. Humenyuk, V. Kudrya	223
EFFECT ON PERFORMANCE INDUCTION DEHYDRATION CHLOROPHYLL FLUORESCENCE IN LEAVES OF LETTUCE (<i>Lactusa Sativa</i> L.). Y. Posudin, A. Godlevska, I. Zaloyilo	226

STUDY OF TREATMENT LIQUID MEDIUM OPTICAL RADIATION. T. Knizhka, L. Chervinsky	229
RESEARCH EMC OFFSET ASYNCHRONOUS ELECTRIC MOTOR WITH AC POWER. R. Chuyenko	233
ACCOUNT FACTORS TRANSFORMATION IN THE ELEMENTS OF THE ADMITTANCE MATRIX IN MODELING MODES OF ELECTRIC POWER SUPPLY NETWORKS. A. Skrypnyck, A. Petrenko, D. Kozhan	238
ENVIRONMENTAL BARRIERS BIOMASS TO GENERATE HEAT. O. Shelimanova, V. Koliyenko	242
APPROACH OF DETERMINING PARAMETERS OF ELECTRICITY RELIABILITY USING BY SIMULATION. A. Gai, S. Stahnyuk	249
EVALUATION OF ENERGY CHARACTERISTICS OF WASTEWATER TREATMENT AGRICULTURAL ENTERPRISE ELECTROTECHNICAL COMPLEXES. V. Shtepa	259
DETERMINATION OF PARAMETERS OF EQUIVALENT CIRCUIT COMPENSATED INDUCTION MOTORS. R. Chuyenko, A. Krivoshey ..	265
PREDICTION OF ELECTRIC LOAD SUBSTATION 110 (35) / 10 KV RETROSPECTIVE DAILY HOURLY SCHEDULE OF POWER CONSUMPTION. A. Skrypnyck, A. Gai, V. Kostyuk	271
INFLUENCE OF VOLTAGE ASYMMETRY ON THE TECHNOLOGICAL AND ENERGY CHARACTERISTICS SCRAPER. V. Ramsh	275
RATIONALE OF ENERGY EFFICIENT WAY POWER SYSTEMS CLEANING ELETROTECHNOLOGICAL AQUEOUS SOLUTION. A. Levchuk	280
OPTIMIZATION OF DISCRETE SYSTEMS IN THE PRESENCE OF THE RESTRICTIONS ON SENSITIVITY. L. Pantaliyenko, Y. Gnuchiy	291
STRUCTURAL CHARACTERISTICS OF CLASSES OF FUNCTIONS DEFINED BY D-MODULI OF SMOOTHNESS. O. Dyuzhenkova	295
FUNCTIONS OF EQUIVALENCE SET ON THE CIRCLE. Y. Gnuchiy, T. Kryvorot	300
ANALYSIS SOLAR WATER-HEATING SYSTEMS ON THE BASIS OF EVACUATED TUBE COLLECTORS. L. Martyniuk, V. Kozyrsky	305